

Nguồn Gốc, Ý Nghĩa của Ngày Rằm tháng 7

Lan Anh

Rằm tháng 7 là một trong những dịp lễ Tết quan trọng của người Việt. Đây là ngày lễ để con cháu tri ân, báo hiếu với tổ tiên, cha mẹ. Rằm tháng 7 còn được gọi là **ngày xá tội vong nhân**, còn có tên gọi khác là **ngày lễ cúng cô hồn** để cầu siêu thoát, một ngày lễ quan trọng trong năm đối với người Việt Nam.

Rằm tháng 7 là ngày gì?

Vào thời cổ đại, cúng "ngày Rằm tháng bảy" vốn là cúng tổ tiên, có nguồn gốc từ Đạo giáo thời hậu Đông Hán. Đạo này cho rằng tiết Trung Nguyên bắt đầu từ ngày mồng 1 tháng 7 Âm lịch (ngày "mở cửa quỷ môn") cho đến ngày 30 tháng 7 (ngày "đóng cửa quỷ môn"). Đầu tháng này, cửa địa ngục mở ra cho các cô hồn bị chết oan, chết bất đắc kỳ tử hay chết mà không có người thân thờ cúng... sẽ được lên dương thế để thọ hưởng sự cúng tế và nhận đồ cúng của người trần gian và như tìm người thế mạng.

Người trần gian muốn tránh không bị các cô hồn phá rối hay làm hại thì cứ vào ngày rằm tháng 7 là làm lễ bày vật phẩm, đồ ăn thức uống, và vàng mã, hình nộm ra cúng cô hồn. Ở bên Tàu lễ cúng cô hồn được gọi là Tiết Trung Nguyên, người Việt đọc trại thành **Tết Trung Nguyên**. Lễ này thường được tổ chức vào buổi chiều hoặc ban đêm vì người ta tin rằng hồn ma sẽ thoát khỏi địa ngục lúc mặt trời lặn. Các nhà sư và thầy cúng thường ném gạo và thức ăn nhỏ tứ phía để phân phát cho các hồn ma.

Vào ngày 15 tháng bảy cả tín đồ Đạo giáo và Phật giáo thực hiện **các nghi lễ giải oan** cho những người quá cố. Một số người cho rằng ngày 15/7 Âm lịch là thời hạn của thời kỳ "mở cửa" của Diêm Vương. Vì vậy, vào ngày này các vong âm phải nhanh chóng trở về kịp thời hạn nên không thể nhận được đồ thờ cúng. Nếu về không kịp sẽ mãi mãi là hồn ma vất vưởng, không được siêu thoát. Vì vậy, nhiều người thường cúng rằm tháng 7 trước ngày 15 tháng 7 Âm lịch

Tại Việt Nam, việc cúng Rằm tháng 7 thường được **cúng ở chùa (thờ Phật) trước, rồi mới đến cúng tại gia**. Lễ này thường được làm vào ban ngày, tránh làm vào ban đêm, khi mặt Trời đã lặn. Ngoài ra, theo truyền thống tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên trong dân gian, ngày này là ngày "**Xá tội vong nhân**" nên nhiều nhà có mâm cơm cúng trước nhà, để cúng những vong linh bơ vơ không gia đình, còn gọi theo dân gian là "cúng cô hồn", "cúng thí thực" (tặng thức ăn). Cúng cô hồn phải cúng vào buổi tối vì vong hồn sống trong địa ngục tối đen nên không thích ứng với ánh sáng.

Tháng 7 âm lịch hay được gọi là "tháng cô hồn", phong tục dân gian tin là tháng không may mắn và có những điều kiêng kỵ và **khuyến khích ăn chay và làm việc từ thiện**..

Nguồn gốc của lễ Vu Lan

Nguồn gốc của ngày lễ Vu lan bắt nguồn từ sự tích Đức Mục Kiền Liên cứu mẹ mình khỏi kiếp nạ quỷ nơi địa ngục. Mẹ của Mục Kiền Liên, Thanh Đề, là một người sống rất xa hoa, tham lam, độc ác và không tin vào Tam Bảo. Thường ngày, bà nấu rất nhiều thức ăn và làm vương vãi khắp nơi trên mặt đất. Còn cậu bé Mục Kiền Liên, con trai của bà, có tính tình hiền lành chịu khó, trái ngược hoàn toàn với mẹ. Cậu bé nhặt lại những hạt cơm của mẹ làm rơi xuống, rửa sạch đi rồi ăn lại. Vì vậy, tất cả mọi người đều rất yêu mến, khen ngợi. Sau khi bà Thanh Đề qua đời, Mục Kiền Liên đã xin xuất gia theo học Phật và trở thành đệ tử của Đức Phật. Khi có được phép thuật, Mục Kiền Liên liền dùng tuệ nhãn để tìm mẹ khắp nơi trong trời đất, cuối cùng cậu đã thấy mẹ nơi đại địa ngục.

Mục Kiền Liên trông thấy mẹ tóc tai rối xù, thân hình chỉ còn da bọc xương, đói khát, úp mặt xuống đất không thể nhấc nổi đầu lên. Mục Kiền Liên đau xót vô cùng, ôm mẹ bật khóc rồi dâng cho mẹ một bát cơm ăn cho đỡ đói. Thế nhưng bà Thanh Đề vẫn còn quá sân tham, vì vậy khi đưa cơm đến miệng thì cơm đã hóa thành lửa đỏ, không thể ăn được. Mục Kiền Liên bất lực nhìn thấy cảnh này, cậu càng đau xót khi không thể cứu được mẹ mình và quay về tìm sự giúp đỡ của Đức Thế Tôn. Đức Phật nói nếu muốn cứu mẹ thoát khỏi kiếp đọa đày, được sanh về cõi lành thì ngày 15 tháng 7 Âm lịch, tức là ngày Tụ Tứ của chư Tăng, cậu hãy mời tất cả các nhà sư lại và sắm sửa làm lễ cúng dường Tam Bảo để lấy phước cứu mẹ.

Cũng kể từ đó, ngày Rằm tháng Bảy trở thành ngày tri ân, báo hiếu Cha Mẹ theo tương truyền trong Phật giáo.

Ý nghĩa ngày lễ Vu Lan

Về mặt ý nghĩa, ngày lễ Vu Lan là ngày để tưởng nhớ đến công ơn của cha mẹ và tổ tiên nhiều đời nhiều kiếp của mỗi chúng ta. Vu Lan là “báo hiếu”, không chỉ dừng lại là báo hiếu đối với bố mẹ ở kiếp này mà còn là đối với cha mẹ ở nhiều kiếp trước. Theo đạo lý “ăn quả nhớ kẻ trồng cây”, đây là dịp để mỗi chúng ta có thể tỏ lòng thành kính, hiếu thảo và biết ơn đối với công sinh thành, nuôi dưỡng với các bậc cha mẹ.